

2^ú Scéim na Seirbhíse Cúirteanna faoi Alt 15 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003

1. Réamhrá & Cúlra

1.1. Cúlra

D'ullmhaigh an tSeirbhís Chúirteanna an scéim seo faoi Alt 15 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 ("an tAcht").

Déantar foráil san Acht seo go n-ullmhóidh comhlachtaí stáit scéim reachtúil ag tabhairt mionsonraí ar na seirbhísí a chuirfidh siad ar fáil trí Ghaeilge, trí Bhéarla, agus trí Ghaeilge agus Béarla agus ar na bearta a ghlacfar chun go gcinnteofar go gcuirfear seirbhísí ar bith nach mbeidh curtha ar fáil trí Ghaeilge ar fáil amhlaidh laistigh de thréimhse ama a chomhaontófar.

1.2. Ullmhú na Scéime

Treoirlínte

Tugadh aird chuí sa Scéim seo do na treoirlínte a d'eisigh an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta. Fuaireamar cuidiú le hullmhú na Scéime seo ó oifigigh na Roinne Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta chomh maith.

Fógraíocht maidir le hullmhú na Dréachtscéime

D'fhoilsigh an tSeirbhís Chúirteanna fógraí faoi Alt 13 den Acht ag tabhairt cuiridh do dhaoine ar suim leo an scéal aighneachtaí a dhéanamh i dtaca le hullmhú na scéime faoi Alt 15. Fuarthas ceithre haighneacht ó dhaoine aonair agus ó eagraíochtaí agus tá siad ar fáil ar láithreán Gréasáin na Seirbhíse Cúirteanna ag www.courts.ie

Réamhrá na Scéime

Is í is aidhm leis an Scéim beartas agus cleachtas reatha na Seirbhíse Cúirteanna a chomhdhlúthú agus a feabhsú maidir lena seirbhísí a chur ar fáil trí Ghaeilge.

Fuarthas cuidiú ó Ghrúpa Oibre, ina raibh ionadaithe ó gach réimse feidhme de chuid na Seirbhíse Cúirteanna, i ndruchtú na scéime seo. Bhí na haighneachtaí a fuaireamar ina mbonn eolais d'ábhar na scéime mar aon leis na tuairimí agus na moltaí a thug foireann na Seirbhíse Cúirteanna agus an t-ionchur ó bhaill den Ghrúpa Oibre. Bhí Painéil Úsáideoirí Seirbhís Custaiméirí de chuid na Seirbhíse Cúirteanna ina mbonn eolais di chomh maith. Táimid buíoch as an gcúnamh sin d'fhorbairt na Scéime seo.

Beidh an fhreagracht as monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar an scéim faoin lucht bainistíochta sinsearaí laistigh den tSeirbhís seo fós. Déantar réimsí ar

a gcuirfead feabhas amach anseo den tseirbhís a chuireann an tSeirbhís Chúirteanna ar fáil a shainaithint in ábhar na scéime. Cuimsítear tiomantas sa scéim chomh maith maidir le measúnú a dhéanamh ar bhonn leanúnach an éilimh ar sheirbhísí trí Ghaeilge lena chinntiú go leanfaidh an tSeirbhís Chúirteanna den éileamh seo a chomhlíonadh ar mhodh a bheidh pleanáilte, soiléir agus inrochtana.

Leanfaidh an tSeirbhís Chúirteanna de leibhéal an éilimh a mheas dá seirbhísí i nGaeilge trí iniúchadh a dhéanamh ar leibhéal na bhfiosruithe / na n-iarratas ar sheirbhísí trí Ghaeilge. Cinnfidh an tSeirbhís Chúirteanna an t-ord ina dtabharfar tús áite do sheirbhísí faoi leith lena gcur ar fáil i nGaeilge le comhaontú ón Aire Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta.

Tá na tiomantais uile maidir le feabhas a chur ar sheirbhísí a thairgeann an tSeirbhís Chúirteanna bunaithe ar an staid reatha laistigh dár n-eagraíocht. Ní mór a admháil go bhféadfadh sé go mbeadh iarmhairt dhiúltach ag athruithe airgeadais agus soláthair foirne a d'fhéadfadh tarlú amach anseo, agus nach bhfuil smacht ar bith ag an tSeirbhís Chúirteanna orthu, ar sheachadadh na dtiomantas sin.

Dáta tosaigh na Scéime

Dheimhnigh an tAire Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta an Scéim seo. Tosófar an scéim le héifeacht ón 01 Eanáir 2014, agus beidh sí i bhfeidhm ar feadh tréimhse 3 bliana ón dáta seo nó go dtí go ndeimhneoidh an tAire scéim úr de bhun Alt 15 den Acht, cibé dóibh siúd is déanaí.

An próiseas comhairliúcháin

Chomh maith leis an bhfógra thuas a fhoilsiú sna nuachtáin, trí Ghrúpaí Úsáideoirí a bunaíodh chun a Plean Gnímh um Sheirbhís Custaiméirí a chur i bhfeidhm, lorg agus fuair an tSeirbhís Chúirteanna tuairimí úsáideoirí a seirbhísí maidir lena roghanna teanga chun riachtanais agus ionchais custaiméirí a thuiscint. Rinneadh measúnú ar chumas fhoireann na Seirbhíse Cúirteanna seirbhísí a chur ar fáil trí Ghaeilge laistigh agus lasmuigh de cheantair Ghaeltachta araon. Ar an mbealach seo rinne an tSeirbhís Chúirteanna measúnú sealadach ar an éileamh féideartha ar sheirbhísí trí Ghaeilge.

2. Achoimre ar na seirbhísí a sholáthraíonn an tSeirbhís Chúirteanna

Bunaíodh an tSeirbhís Chúirteanna leis an Acht um Sheirbhís Chúirteanna 1998 ina leagtar amach feidhmeanna na Seirbhíse mar seo a leanas:

- na cúirteanna a bhainistiú
- seirbhísí tacaíochta a chur ar fáil do bhreithiúna.
- faisnéis a chur ar fáil don phobal maidir le córas na gcúirteanna
- foirgnimh chúirte a sholáthar, a bhainistiú agus a chothabháil
- saoráidí a sholáthar d'úsáideoirí na gcúirteanna.

Is é Ráiteas Misin na Seirbhíse Cúirteanna “Na cúirteanna a bhainistiú, tacaíocht a thabhairt do na breithiúna agus seirbhís ardchaighdeán agus ghairmiúil a chur ar fáil d'úsáideoirí uile na gcúirteanna.”

Déanann bord ar a bhfuil cathaoirleach agus sé bhall déag eile lena n-áirítear an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an tSeirbhís a rialú. Cuimsítear an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus cúig stiúrthóir ar an bhFoireann Bainistíochta Sinsearaí. Is oifigeach cuntasáochta é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus tá an fhreagracht aige as an bhfoireann a bhainistiú agus a stiúradh mar aon le gnáthghnó na Seirbhíse. Tá ceanncheathrú na Seirbhíse lonnaithe i dTeach an Fhionnuisce, 15/24 Sráid an Fhionnuisce Thuaidh, Margadh na Feirme, Baile Átha Cliath 7.

Eagraíocht mhór dhílártaíse is ea an tSeirbhís Chúirteanna ag a bhfuil freagracht riaracháin as thart ar 94 teach cúirte agus ionad cúirte ar fud na tíre.

Déileáiltear i roinnt ionad i mBaile Átha Cliath, lena n-áirítear campas na gCeithre Cúirte agus na Cúirteanna Breithiúnais Coiriúla le gnó sibhialta, teaghlaigh agus coiriúil na Cúirte Uachtaraí, na hArd-Chúirte, Chúirt Chuarda Bhaile Átha Cliath agus Chúirt Dúiche Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Tá cúig oifig réigiúnacha lonnaithe i gCorcaigh, i gCaisleán an Bharraigh, sa Nás, sa Tulach Mór agus i Muineachán. Tá sé beartaithe ag an tSeirbhís Chúirteanna 25 oifig chúirte chomhcheangailte agus 8 n-oifig Cúirt Dúiche neamhspleácha a bheith acu lasmuigh de Bhaile Átha Cliath faoi dheireadh 2013.

Is iad seo a leanas príomhpháirtithe leasmhara agus príomhchustaiméirí na Seirbhíse:

1. Na Breithiúna. Ní páirtithe leasmhara iad breithiúna sa ghnáthchiall. Is ionann na Breithiúna agus orgán breithiúnach an rialtais de bhun fhorálacha an Bhunreachtá agus is príomhról de chuid na Seirbhíse Cúirteanna é tacaíocht riaracháin a chur ar fáil do na breithiúna i bhfeidhmiú a gcumhachtaí agus a bhfeidhmeanna.
2. An Rialtas, an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais agus Ranna Rialtais eile.
3. Úsáideoirí Cúirte: an lucht dlí agus a gcomhlachtaí ionadaíochá faoi seach, cliaint an lucht dlí faoi seach, gach páirtí a thagann os comhair na gCúirteanna agus daoine ar a ngairtear i gcomhair seirbhís Ghiúiré.
4. Gníomhaireachtaí agus grúpaí laistigh den Earnáil Ceartais amhail an Garda Síochána, an tSeirbhís Príosún, an tSeirbhís Promhaidh agus Leasa, an Coiste um Chleachtas agus Nós Imeachta Cúirte agus an Coimisiún um Athchóiriú an Dlí.
5. Gníomhaireachtaí agus comhlachtaí amhail an Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta, Oifig an Stiúrthóra um Fhorfheidhmiú Corparáideach, an Grúpa Athbhreithnithe Dlí Cuideachta, baill den Oireachtas, Údaráis Áitiúla, na Coimisinéirí Ioncaim, agus Coimisiún an Aontais Eorpaigh.
6. Fóram Lárnach do Chustaiméirí na Seirbhíse Cúirteanna, agus a Ghrúpaí Úsáideoirí Lárnacha agus Réigiúnacha, agus baill an phobail.

3. Seirbhís reatha i nGaeilge

- 3.1. Chuir an tSeirbhís Chúirteanna feabhas ar na seirbhísí a chuirimid ar fáil i nGaeilge i gcomhthéacs na céad-Scéime. D'fhorbraíomar an tseirbhís Ghaeilge maidir le faisnéis, aistriúchán, turais phoiblí, córais TF, córas ríomhphoist, fáiltiú ar an teileafón, inniúlacht labhartha inár gclár oiliúna.
- 3.2. Cuireadh láithreán Gréasáin na Seirbhíse Cúirteanna ar fáil i nGaeilge.
- 3.3. Tá bileoga eolais a athsholáthraíodh le linn na céad-Scéime ar fáil i nGaeilge. Tá roinnt bileog ar fáil i nGaeilge agus Béarla laistigh den chlúdach céanna sa chás go raibh costas agus barainneacht an leagain amach cuí.
- 3.4. Tá clár CSPE na Seirbhíse Cúirteanna do scoileanna “Let’s Look at the Law” (“Breathnaímis ar an Dlí”) ar fáil i nGaeilge.
- 3.5. Thacaíomar le feabhsuithe i gcaighdeáin aistriúcháin, trí chaighdeán úr seirbhís aistriúcháin bhainistithe a fhorbairt agus aistritheoirí seachfhoinsithe a fháil chun creidiúnú a chur i gcrích leis an scéim um chreidiúnú arna réachtáil ag Foras na Gaeilge.
- 3.6. Sa chás gur ordaigh an Chúirt é, d’íoc an tSeirbhís Chúirteanna costais aistriúcháin agus ateangaireachta chun Úsáideoirí Gaeilge Cúirte a chur ar a gcumas cásanna a stiúradh i nGaeilge, i gcásanna iomchuí.
- 3.7. Is féidir le hÚsáideoirí Cúirte déileáil le cásanna i nGaeilge.
- 3.8. Tá Rialacha na Cúirte agus Táillí le haghaidh na Cúirte Dúiche ar fáil i nGaeilge ar ár láithreán Gréasáin.
- 3.9. Cuirimid turas Cuairteoirí ar fáil anois i nGaeilge i mBaile Átha Cliath agus i Leitir Ceanainn.
- 3.10. Tá na Preaseisiúintí ar fad ar fáil i nGaeilge.
- 3.11. Tá ár gcóras Éileamh Beag idirghníomhach ar fáil i nGaeilge.
- 3.12. Tá seirbhís teileafóin fheabhsaithe ar fáil.
- 3.13. Is féidir leis an bhfoireann a ríomhairí a oibriú trí chóras oibriúcháin Gaeilge.
- 3.14. Tá ceanntáscanna agus clásail séanta ríomhphost ar fáil i nGaeilge.
- 3.15. Cuireadh feabhas ar sheirbhísí poiblí inár n-oifig Ghaeltachta.
- 3.16. Tá cumas na foirne i labhairt na Gaeilge feabhsaithe.

- 3.17. Clár oiliúna feabhsaithe chun feasacht na foirne a spreagadh maidir le cearta úsáideoirí Gaeilge na cúirte agus ár seirbhísí i nGaeilge d'úsáideoirí cúirte
- 3.18. Clár oiliúna chun feabhas a chur ar ár inniúlacht sa Ghaeilge.

Moltaí an 2^ú Scéime

4.1. Seirbhís molta trí mheán na Gaeilge amháin

Gnó na Seirbhíse Cúirteanna

Leagadh cineál gnó na Seirbhíse Cúirteanna amach sa chéad Scéim, agus is fiú é a leagan amach arís, toisc go dtéann sé i gcion fós ar sholáthar ár seirbhísí i nGaeilge amháin.

I gcineál na seirbhísí a sholáthraíonn oifigí Cúirte ceanglaítear go bhfuil na seirbhísí ar fáil sa dá theanga oifigiúla, toisc go bhféadfadh custaiméirí a bheith ag úsáid seirbhísí Oifig Chúirte laistigh de cheantar Gaeltachta ach d'fhéadfadh sé nach cainteoirí Gaeilge iad. Bheadh a lán custaiméirí ann nach mbeadh ina gcónaí sa Cheantar Cúirte ar a mbeadh orthu freastal.

I bhfianaise ár gcineáil ghnó, ní mheastar go mbeadh sé cuí go gcuirfeadh oifig na Seirbhíse Cúirte seirbhís i nGaeilge amháin ar fáil. Toisc go bhfuil an chuid is mó den ghnó lena ndéileáil na hoifigí Cúirte conspóideach agus dá bhrí sin go mbaineann sé le dhá pháirtí nó níos mó, ní mór don tSeirbhís Chúirteanna cuimhne a choinneáil go bhfuil an ceart ag gach páirtí go bpléifear leo sa teanga a roghnaíonn siad.

Tá sé beartaithe ag an tSeirbhís Chúirteanna 25 oifig chúirte chomhcheangailte agus 8 n-oifig Cúirt Dúiche neamhspleácha a bheith acu lasmuigh de Bhaile Átha Cliath faoi dheireadh 2013. Tá oifigí comhcheangailte agus oifigí Cúirt Dúiche teoranta do limistéar geografach faoi leith. Tá roinnt oifigí cúirte ann ina gcumhdaítear ceantair Ghaeltachta ach ní dhéileáiltear in oifig ar bith le Ceantar Gaeltachta amháin.

4.2. Seirbhís molta trí mheán an Bhéarla amháin

Doiciméid agus aithisc

- Leanfar de dhoiciméid theicniúla a tháirgtear do chomhlachtaí poiblí eile nó do lucht féachana idirnáisiúnta a chur ar fáil i mBéarla amháin.
- Cuirfear aithisc nó ráitis ar fáil sa teanga (sna teangacha) ina seachadfar iad.
- Beidh foirmeacha tairisceana teicniúla móra agus mionsonraithe, lena n-áirítear tairiscintí fógartha ag an AE i mBéarla amháin, i ngeall ar a nádúr teicniúil, ach amháin tairiscintí i gcomhair seirbhísí Gaeilge.
- Beidh roinnt lámhleabhar inmheánach speisialaithe i mBéarla amháin.
- Ní chuirfear ábhar “na Dialainne Dlí” ar fáil i nGaeilge in easnamh córas TF chun tacú le hábhar i nGaeilge.

Córais TF

- Ní féidir doiciméadúchán Cúirte a eisiúint i nGaeilge ar ár gcórais TF reatha. Cuirfear soláthar feidhmeanna i nGaeilge san áireamh nuair a bheidh na córais á n-uasghrádú, agus pléifear ceistanna costais agus comhoiriúnachta ag an am céanna. Toisc go bhfuil na córais ina gcórais choibhneasta chasta a forbraíodh go himmheánach thar a lán blianta, agus go bhfuil feistiú reitreo deacair,

costasach agus dian ar acmhainní, beidh gá le hanailísí tionchair a dhéanamh i gcomhair gach uasghrádaithe.

- Tabharfaimid tús áite do sholáthar téacsanna agus feidhmeanna i nGaeilge agus i mBéarla i gcórais TF a bhfuil a n-ionchur á úsáid ag an gcustaiméir seachtrach agus ag an bhfoireann túslíne. Beidh iarmhairt shuntasach aige sin i dtéarmaí infheistíocht airgeadais agus acmhainní foirne agus déanfar é thar roinnt Scéimeanna.
- Leanfar de dhoiciméadúchán Cúirte i nGaeilge a eisiúint de láimh, más gá.
- Ní mheastar freagraí uathoibríocha ar ríomhphoist a bheidh ina gcomhfhreagras pearsanta leis an gcustaiméir agus dá bhrí sin níl siad faoi réir fhorálacha Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003.

4.3. Seirbhís molta trí mheán na Gaeilge agus an Bhéarla araon

4.3.1. Eolas don phobal i gcoitinne

Bileoga

- Faoi réir infhaighteacht mhaoiniúcháin, cuirfear bileoga eolais ar fáil i nGaeilge.
- Cuirfear Rialacha na Cúirte, nuair a bheidh siad ar fáil i nGaeilge, do na Cúirteanna Cuarda agus do na hUaschúirteanna ar fáil ar an láithreán Gréasáin, agus sna hoifigí ábhartha go léir.
- Tá sé beartaithe againn béim níos mó a chur ar eolas a fhoilsiú faoi obair na gcúirteanna i bhfoirm leictreonach ar an láithreán Gréasáin i mBéarla agus i nGaeilge. Cumasóidh sé sin cruinneas feabhsaithe agus úsáid níos éifeachtaí as acmhainní.
- Beidh taispeántais áitiúla eolais (i nGaeilge agus i mBéarla) fós ina samplaí ionadaíocha den eolas atá ar fáil. D'fhéadfadh sé nach mbeadh an t-eolas ar fad atá ar fáil ar taispeáint corruair.
- Beidh treoir dhátheangach chun raon an eolais atá ar fáil (lena n-áirítear foilseacháin) a thabhairt chun suntais ar an láithreán Gréasáin i nGaeilge agus i mBéarla ar fáil do chustaiméirí chun orduithe a dhéanamh ó fhoinsé lárnach.

Eolas Neamhfhoirmiúil

- Cuirfear treoracha eolais a ullmhaítear go neamhfhoirmiúil ag leibhéal oifige áitiúla chun áis na gcustaiméirí ar fáil sa dá theanga ar athsholáthar, nó nuashonrú.

Láithreán Gréasáin

- Nuair a bheidh an tseirbhís Íocaíocht Fíneálacha Ar Líne uasghrádaithe beidh sé ar fáil i nGaeilge ar an gcoinníoll go leanfar den tseirbhís a rochtain trí láithreán Gréasáin na gCúirteanna-féach 4.3.3 thíos chomh maith.
- Beidh ábhar statach a bhaineann le húsáid na seirbhíse ar líne “Cuardaigh an Ard-Chúirt” ar fáil i nGaeilge ar láithreán Gréasáin na gCúirteanna.

- Leanfar d’ábhar “na Dialainne Dlí” a chur ar fáil i mBéarla amháin, ar an láithreán Gréasáin ach beidh an téacs statach ar fad sa Dialann (ceannteidil) sa dá theanga.
- Cuirfear an t-ábhar statach ar fad ar an láithreán Gréasáin a chruthaigh an tSeirbhís Chúirteanna, seachas an t-ábhar a sainíodh níos luaithe mar a bheith ar fáil i mBéarla amháin, ar fáil sa dá theanga laistigh den 2ú Scéim faoi réir infhaighteacht mhaoiniúcháin.
- Cuirfear Rialacha na Cúirte i nGaeilge do na Cúirteanna ar fad ar fáil ar an láithreán Gréasáin laistigh den 2ú Scéim, nuair a chuirfidh an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí iad ar fáil.
- Déanfar bileoga míniúcháin giúiréithe atá ar fáil anois i mBéarla amháin, a eisiúint chuig giúróirí féideartha i nGaeilge nuair a leasófar iad, faoi réir reachtaíochta agus maoiniúcháin, agus beidh siad ar fáil ar an láithreán Gréasáin. Tá eolas cuimsitheach do ghiúróirí ar fáil i nGaeilge ar ár láithreán Gréasáin.
- Cuirfear Orduithe Táillí ar fáil i nGaeilge ar an láithreán Gréasáin laistigh den 2ú Scéim, nuair a chuirfidh an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí iad ar fáil.
- Preaseisiúintí: Leanfaimid de na preaseisiúintí ar fad a chur ar fáil i mBéarla agus i nGaeilge.

Modúl CSPE

- Chuir an tSeirbhís Chúirteanna a modúl CSPE maidir le himeachtaí Cúirte ar fáil i nGaeilge. Tá an modúl sin ar fáil do scoileanna i gcóip chrua, ar CD, ar líne ar láithreán Gréasáin na gCúirteanna i mBéarla agus i nGaeilge. Tá an modúl sin suimiúil do dhuine ar bith atá bainteach le hoideachas a chur ar shaoránaigh óga Éireannacha, agus go deimhin duine ar bith a bhfuil suim acu in obair na gCúirteanna.

4.3.2. Saoráidí

Teileafón

- Oibrítear an córas láimhsithe teileafóin ríomhairithe sna Ceithre Chúirt, a úsáideann an tSeirbhís Chúirteanna faoi láthair d'oifigí Bhaile Átha Cliath, i mBéarla amháin. Tá uimhreacha teileafóin aonair i ngach oifig eile.
- Déanaimid ár ndícheall eolas caighdeánach uathoibríoch a chur ar fáil i nGaeilge, trí roghnúchán roghanna Gaeilge, nuair a bheidh ár líonra teileafóin á uasghrádú againn faoi réir breithnithe comhoiriúnachta agus costais. Táthar ag súil go ndéanfar an sórt sin uasghrádaithe thar roinnt Scéimeanna.
- Nuair a bheidh an t-uasghrádú déanta, déanfaimid ár ndícheall, faoi réir infhaighteacht acmhainní, uimhir theileafóin thiomanta a chur ar fáil a mbeidh a hoibreoírí ábalta gnó a stiúradh i nGaeilge le glaoiteoirí Gaeilge. Cuirfear an tseirbhís sin ar fáil thar roinnt Scéimeanna.

Lasc-chlár

- Ceanglóimid ar oibreoírí Lasc-chláir, ar foireann ar conradh iad, a bheith cumasach i bhfrásáí fáiltithe i nGaeilge agus freagairt a thabhairt le hainm na Seirbhíse Cúirteanna i nGaeilge agus i mBéarla; agus go bhfuil a fhios acu na bunbheannachtaí i nGaeilge, agus go ndéanfar socrúithe chun glaoiteoirí a aistriú go dtí an tseirbhís chuí trí Ghaeilge, de réir na n-acmhainní a bheidh ar fáil.

4.3.3. Córais Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide

- Beidh ár mbosca poist Gaeilge ar fáil le haghaidh fiosruithe i nGaeilge.
- Beidh ár gcóras Éileamh Beag leictreonach, idirghníomhach, ar líne ar fáil i nGaeilge, ar mhaithe le pobal na Gaeilge. Tabharfar deis leis an tseirbhís seo don phobal i gcoitinne iarratais a dhéanamh ar an tseirbhís sa dá theanga.
- Tá leathanach Baile sa chóras seo trína mbeidh éilitheoirí na nÉileamh Beag ábalta cibé acu den dá theanga oifigiúla ar mian leo a úsáid a roghnú. Má roghnaíonn duine go bpléitear leis nó léi i nGaeilge, beidh an comhfhreagras (lena n-áirítear cumarsáid leictreonach) foirmeacha agus Orduithe ar fad leis an duine sin i nGaeilge.
- Beidh ábhar statach a bhaineann le fiosruithe maidir le cásanna na hArd-Chúirte i nGaeilge ar an tseirbhís ar líne “Cuardaigh an Ard-Chúirt” ar láithreán Gréasáin na gCúirteanna. Beidh ainmneacha réimsí sonraí fós ar fáil i mBéarla amháin, go dtí go ndéanfar ár gcóras TF reatha a uasghrádú nó a athsholáthar, mar a sonraítear thuas mar *Chórais TF*.
- Nuair a dhéanfar é a uasghrádú nó a athsholáthar, beidh ainmneacha réimsí sonraí na seirbhíse ‘CUARDAIGH an Ard-Chúirt’ ar fáil ar líne i nGaeilge agus i mBéarla araon. Beidh ábhar i nGaeilge sa chás gur eisíodh an cás i nGaeilge amháin. Táthar ag súil go ndéanfar an sórt sin uasghrádaithe thar roinnt Scéimeanna de réir na n-acmhainní a bheidh ar fáil.

- Nuair a bheidh an tseirbhís Íocaíocht Fíneálacha Ar Líne uasghrádaithe chun forálacha ábhartha an Achta Fíneálacha a chur i bhfeidhm ansin, ar an gcoinníoll go leanfar den tseirbhís a rochtain trí láithreán Gréasáin na Seirbhíse Cúirteanna, cuirfear ar fáil i nGaeilge í.

4.3.4. Seirbhís labhartha na Gaeilge:

- I ngeall ar chineál an-teicniúil agus an-chasta theanga an ghnó Cúirte, atá éagsúil arís idir réimsí gnó Cúirte (m.sh. Probháid, Coiriúil, Sibhialta), agus ar chineál tromchúiseach agus conspóideach an ghnó a stiúrtar beidh gnóthú cumais ar leibhéal ard go leor chun gnó den sórt sin a stiúradh i nGaeilge mall ó riachtanas agus leanfar de thar a lán Scéimeanna.
- Mar thoradh ar shrianta agus laghduithe reatha i líonta foirne ní mór dúinn an fheidhm is fearr agus is féidir a bhaint as na hacmhainní atá fágtha.
- Tá oifigí ag an tSeirbhís Chúirteanna i ngach contae, lena n-áirítear na contaetha ina bhfuil pobail Ghaeltachta.
- Ag cur beartas um shoghluaisteacht agus um fhorbairt foirne san áireamh, chomh maith leis na acmhainní atá ar fáil, ní féidir foireann Ghaeilge a chur ar fáil i ngach oifig, ná ball foirne a bhfuil na scileanna riachtanacha aige nó aici a choinneáil i gceantar gnó amháin nó i suíomh amháin ar feadh tréimhse éiginnte.
- Leanfaidh an tSeirbhís Chúirteanna den fhoireann reatha a fhorbairt agus oiliúint a chur orthu i nGaeilge le gabháil lena saineolas teicniúil.

Oifigí ina bhfreastalaítear ar phobail mheasctha Ghaeltachta agus Bhéarla

- Tá foireann Ghaeilge ar fáil faoi láthair in oifigí i gContaetha na Gaillimhe, Dhún na nGall agus Chiarraí ina bhfreastalaítear ar phobail Ghaeltachta.
- Déanfaidh an tSeirbhís Chúirteanna a dícheall seirbhísí Gaeilge a chur ar fáil ina hoifigí i gcontaetha ina bhfuil pobail Ghaeltachta, a mhéid is a bheidh na hacmhainní ar fáil.
- Arís, ag féachaint do chineál an-teicniúil agus an-chasta theanga an ghnó Cúirte agus do chineál tromchúiseach agus conspóideach an ghnó a stiúrtar, cuirfear fiosruithe casta chuig oifig ar bith lena dteastaíonn eolas agus comhairle an lucht bainistíochta sinsearaí ar fáil i mBéarla sa chás nach cainteoir Gaeilge é/í an saineolaí teicniúil cuí.

Ginearálta

- Beidh painéal cainteoirí Gaeilge ar an Lasc-chlár i mBaile Átha Cliath chun déileáil le glaoiteoirí Gaeilge, de réir na n-acmhainní a bheidh ar fáil.
- Déanaimid ár ndícheall eolas caighdeánach uathoibríoch a chur ar fáil i nGaeilge nuair a bheidh ár líonra teileafóin á uasghrádú againn.

- Sa chás go bhfuil seirbhís Ghaeilge ar fáil in oifig, fógróimid é sin do ghlaiteoirí poiblí le comharthaíocht. Sa chás go bhfuil cumas na Gaeilge ar fáil, cuirfear é sin in iúl do chustaiméirí le Fógra Oifige, amhail “Tá Gaeilge againn” agus léireofar deas ina dtairgfear seirbhís dá leithéid le comhartha amhail, “Gaeilge Anseo.”
- Déanfaimid athbhreithniú bliantúil ar líonta na mball foirne reatha atá oilte i labhairt na Gaeilge.
- Baileoimid faisnéis ar an éileamh ar sheirbhísí Gaeilge in oifigí poiblí agus déanfaimid measúnú orthu gach bliain.
- Leanfaidh an tSeirbhís Chúirteanna den clár oiliúna a leagadh amach inár 1ú Scéim.
- Beidh ceangal ar bhail foirne a bhaineann leas as an oiliúint sa Ghaeilge seirbhísí a chur ar fáil i nGaeilge.

4.3.5. Oiliúint

- Tá an tSeirbhís Chúirteanna tiomanta do bheartas chun feabhas a chur ar oilteacht na Gaeilge ina foireann, go háirithe iad siúd a oibríonn in oifigí poiblí agus a dhéileáil le an gcustaiméir seachtrach, trí chlár um oiliúint dheonach agus spreagadh, a leanfar de sa scéim seo, agus i scéimeanna ina dhiaidh seo. Is é ár rún thar roinnt scéimeanna baill foirne a bheith againn i suíomh ina bhfuil cumas dóthanach Gaeilge chun gnó Cúirte a stiúradh i nGaeilge.
- Trí chlár oiliúna lena n-áirítear oiliúint labhartha, leabharlanna tagartha, lámhleabhair dhátheangacha agus tagairtí idir-ranna ar líne, tá sé beartaithe againn líon ár bhfoirne a bhfuil sé ar a gcumas plé le custaiméirí i nGaeilge a mhéadú.
- Leanaimid den fhoireann a fhreastalaíonn ar ranganna Gaeilge le linn uaireanta oifige a éascú trí mhaoiniú agus trí chomhordú foirne maidir le heasnamh foirne ar chúrsaí dá leithéidí a chumhdach.
- Tabharfar comhairle don fhoireann i dtaca le raon na ranganna Gaeilge ardchaighdeáin atá ar fáil lasmuigh d’uaireanta oifige.
- Áirítear feasacht teanga san oiliúint Ionduchtúcháin agus Seirbhíse do Chustaiméirí.
- Leanfaimid de thacaíocht a thabhairt dár gcrúinnithe grúpa um chomhrá neamhfhoirmiúil.
- Tabharfaimid tacaíocht do bhail foirne a oibríonn trí Ghaeilge trí thús áite a thabhairt sa 2ú Scéim do sholáthar leaganacha Gaeilge den chéad 10 n-ordú agus comhfhreagras eile is mó a úsáidtear.

- Cuirfear treoracha tagartha i bhfoclaíocht dlí agus choitianta ar fáil ar an líonra inmheánach
- Beidh rochtain ag an bhfoireann ar fhoilseacháin amhail “Focail sa Chúirt”.
- Breathnóidh an tSeirbhís Chúirteanna ar líon na dtagairtí seirbhíse poiblí ar líne saor in aisce i nGaeilge atá ar fáil don fhoireann ar fad, más infhaighte, a mhéadú.

5. Monatóireacht & Leasú

- Coinneoidh an Grúpa Bainistíochta Sinsearaí an scéim faoi athbhreithniú. Cuirfidh bainisteoirí líne a bhfuil freagracht orthu as an scéim a chur i bhfeidhm ina réimsí féin an fheidhm mhonatóireachta laethúil i gcrích agus tabharfaidh siad tuarascáil dá Stiúrthóir ar bhonn rialta.
- Cuimseofar tiomantais a rinneadh sa scéim i dTuarascáil Bhliantúil na Seirbhíse Cúirteanna ionas go ndéanfar dul chun cinn i gcur i bhfeidhm na dtiomantas sin a thuairisciú go bliantúil.
- Fógróimid seirbhísí feabhsaithe de réir mar a bheidh siad ar fáil ar ár láithreán Gréasáin, www.courts.ie
- Buailfidh coiste Monatóireachta le chéile dhá uair sa bhliain chun cuidiú leis an bhFoireann Bainistíochta Sinsearaí chun monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh OLA.

6. Poiblíocht na Scéime Comhaontaithe

Déanfar an scéim a phoibliú don phobal i gcoitinne trí fhógraíocht na soláthairtí ar an láithreán Gréasáin. Cuirfear cóip den scéim seo ar aghaidh fosta chuid Oifig Choimisinéir na dTeangacha Oifigiúla.

Forbróidh an tSeirbhís Chúirteanna feasacht an phobail agus na foirne maidir leis an Scéim trí fhógraí ar an láithreán Gréasáin, fógraí oifigí áitiúla, ríomhphoist inmheánacha bhliantúla maidir leis an Scéim agus na Pleananna Gnímh um Sheirbhís Custaiméirí.